

VERENIGINGSVERSLAGEN EN MEDEDELINGEN

NEDERLANDSE VERENIGING VAN TANDARTSEN

Jaarverslag van de secretaris over het jaar 1964

Volgens artikel 16 van het Huishoudelijk Reglement heeft de secretaris de plicht op de eerste algemene vergadering (jaarvergadering) zijn verslag over het voorafgaande jaar uit te brengen.

Van de leden

Op 31 december 1963 bedroeg het ledental 850. Op 31 december 1964 telde de Vereniging 859 leden. Er meldden zich 23 nieuwe leden aan; 14 leden bedankten of werden van de ledenlijst afgevoerd, waaronder 7 die ons door de dood ontvielen n.l. de collegae P. BLAAUW, J. D. CARRIÈRE, G. GERRITSMa, M. HESKES, J. MURCK JANSEN, J. SNIJDER en Dr. B. J. VAN DER WAL.

Ter gelegenheid van hun 50-jarig tandartsjubileum zond het bestuur gelukwensen aan de collegae Dr. TH. E. DE JONGE en JAN VISSER.

Het 40-jarig jubileum werd herdacht door de collegae J. A. C. DUYZINGS, W. L. VAN NIEUWENHUYSEN, J. TH. ORTH, W. J. VAN DER BILT, J. H. J. GERARDS en A. J. VAN DER REYDEN.

De collegae Dr. F. J. TEMPEL en Dr. J. B. VISSER werden benoemd tot hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam.

Van de Vereniging

Statutair en volgens overlevering is 1 juli 1904 de oprichtingsdatum van de Vereniging. Het 12e lustrum werd tijdens de voorjaarsvergadering herdacht.

De voorzitter, Prof. J. G. DE BOER, hield een jubileumrede, waarin hij op historische gronden betwijfelde of 1 juli als oprichtingsdatum wel juist is. Naar zijn mening moet 1 mei 1904 als stichtingsdatum worden beschouwd. Voorzitters rede is gepubliceerd in het Ned. Tijdschrift voor Tandheelkunde 1964 no. 6.

Aan de jaarvergadering werd een feestelijk tintje gegeven door op vrijdagavond aan het wetenschappelijk gedeelte een cabaret-programma toe te voegen.

De zaterdagochtend werd besloten met een gemeenschappelijk gebruik van een aperitief door de Vereniging aangeboden op de bovenste verdieping van de Neude-flat.

Van het bestuur

Tijdens de voorjaarsvergadering onderging het bestuur een wijziging door het aftreden van de collegae Prof. J. G. DE BOER, Dr. F. J. TEMPEL en Prof. Dr. H. M. J. SCHEFFER. De voorgestelde kandidaten G. DEKKER, G. BOERING en Dr. P. A. E. SILLEVIS SMITT werden door de algemene vergadering tot bestuurslid verkozen. Het bestuur is thans als volgt samengesteld:

G. DEKKER,	voorzitter
Prof. J. VAN AMERONGEN,	vice-voorzitter
SJ. WIEMANS,	secretaris
G. BOERING,	2e secretaris
Prof. D. F. VELDKAMP,	penningmeester

Verenigingsverslagen en mededelingen

S. W. WEISFELT, commissaris

Dr. P. A. E. SILLEVIS SMITT, commissaris

In het afgelopen jaar werden 6 bestuursvergaderingen gehouden, te weten op 19 februari, 27 april, 11 mei, 2 juli, 24 september en 26 november.

Van de Stichting W.T.A.

Op de najaarsvergadering van de Vereniging werd het bestuur van de Stichting weer volledig door de benoeming van collega J. E. MEEUWIG te Amsterdam.

Het bestuur is nu als volgt geconstitueerd:

L. COPPES,	voorzitter
J. E. MEEUWIG,	secretaris
Prof. D. F. VELDKAMP,	penningmeester
J. VAN AKEN,	lid
U. J. VAN DIJK,	lid

Op 7 en 8 februari hield Dr. ARNOLD GAERNY een cursus en demonstratie getiteld: „Indikation und Herstellung Abnehmbarer Brücken”, voor 50 tandartsen en tandtechnici. Deze cursus moest op 10 en 11 februari herhaald worden.

Collega G. E. FLÖGEL gaf op 28 november een cursus: „De verwerking van amalgaam, gebaseerd op modern materiaalkundig en klinisch onderzoek”, welke door de grote belangstelling op 19 december herhaald moest worden.

In totaal volgden 185 collegae deze cursus.

Het bestuur schreef een prijsvraag uit naar een methode voor de vervaardiging van een relatiemodel ten behoeve van de vervaardiging van inlay's volgens de indirecte methode.

De volledige tekst en de voorwaarden werden gepubliceerd in het Ned. Tijdschrift voor Tandheelkunde en het Tandartsenblad, van december 1964.

Op 4 juli en 5 september vergaderde het bestuur.

Er werden voorbereidingen getroffen tot het houden van een cursus over fluor en de nieuwe inzichten over de harde tandweefsels, door Dr. F. VON BARTHELD in het voorjaar van 1965.

Voor het najaar van 1965 bestaan plannen voor een cursus bacteriologie, waartoe met Prof. Dr. K. C. WINKLER reeds de eerste besprekingen gevoerd zijn.

Van het Comité van Overleg

Het Comité van Overleg, samengesteld uit de voorzitters en secretarissen van het Nederlandsch Tandheelkundig Genootschap, de Nederlandse Vereniging van Tandartsen en de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde, kwam slechts eenmaal bijeen.

Van de contacten met de andere tandheelkundige verenigingen

In 1964 herdacht de Maatschappij haar 50-jarig bestaan. Op grootse wijze werd dit gouden jubileum gevierd. Tijdens de receptie bood de voorzitter in aanwezigheid van het voltallige bestuur een geschenk aan.

Enige bestuursleden waren aanwezig bij de openingszitting van het congres van de International Association of Dental Students dat in het afgelopen jaar in Amsterdam en in Utrecht werd gehouden.

Van de contacten met buitenlandse tandheelkundige verenigingen

In het achterliggende jaar heeft het bestuur een vertegenwoordiging afgevaardigd naar 2 wetenschappelijke congressen n.l. die van de Schweizerische Zahnärztegesellschaft te Interlaken en die van de Deutsche Gesellschaft für Zahn-, Mund- und Kieferheilkunde te Düsseldorf.

De programma's van beide congressen deden vermoeden dat waardevolle contacten zouden kunnen worden gelegd met toekomstige sprekers voor de Vereniging.

Van de vergaderingen

De voorjaarsvergadering (jaarvergadering) vond plaats op 10 en 11 april in een der zalen van het Jaarbeursrestaurant te Utrecht.

Op het bijzondere karakter van deze jaarvergadering wordt elders in dit jaarverslag gememoreerd.

Het huishoudelijke gedeelte omvatte de gebruikelijke jaarstukken. In de vacature van het bestuur werd voorzien. Het programma van het wetenschappelijk gedeelte was als volgt samengesteld:

Dr. P. E. BOEKE:	„Over empirisch onderzoek naar gedragsvariabelen bij tandheelkundige afwijkingen”.
Dr. M. VAN EEKELEN en
Prof. Dr. H. A. WEYERS:	„Hedendaagse problemen van onze voeding”.
Prof. L. V. ARNOLD:	„Consequenties van de huidige ontwikkeling in de prothetische tandheelkunde”.
L. COPPES:	„Preventieve maatregelen in verband met parodontopathieën”.
Prof. Dr. F. P. G. M. VAN DER LINDEN:	„Over de achtergronden van succes en mislukking bij de behandeling van disto-kaakrelaties (Angle Kl. II)”.
J. VAN AKEN:	„Cariëdiagnostiek door middel van röntgenfoto's”.

De najaarsvergadering vond plaats op 13 en 14 november 1964 eveneens in een der zalen van het Jaarbeursrestaurant te Utrecht.

In zijn openingsrede vestigde de voorzitter de bijzondere aandacht op de door de Stichting W.T.A. uitgeschreven prijsvraag.

In het huishoudelijk gedeelte werd in een vacature van het bestuur van de Stichting W.T.A., ontstaan door het tussentijdse aftreden van collega R. SCHREUDER, voorzien door de verkiezing van collega J. E. MEEUWIG. Het programma van het wetenschappelijk gedeelte was als volgt samengesteld:

Dr. W. MOL:	„Het lot van beenenten”.
Dr. H. KRÖMER:	„Bone homografts in minor oral surgery”.
Prof. Dr. D. DURRER:	„Van de mond naar het hart; enige cardiologische aspecten van de tandheelkunde”.
Dr. L. SCHALM:	„Hepatitis”.
Prof. Dr. K. C. WINKLER
en
Prof. J. VAN AMERONGEN:	„Problemen betreffende hygiëne en sterilisatie”

Ik moge dit jaarverslag besluiten met op te merken dat niettegenstaande de laatste jaren het ledental slechts in geringe mate toeneemt, het aantal bezoekers van de vergaderingen sterk is gestegen.

Verenigingsverslagen en mededelingen

Deze laatste toename is van dien aard, dat het bestuur met zorg de daardoor slechter wordende vergaderaccommodatie constateert.

Wij kunnen slechts hopen dat de in het vooruitzicht gestelde verbeteringen op dit gebied binnen enkele jaren gerealiseerd zullen zijn.

Utrecht, januari 1965.

SJ. WIEMANS, secretaris.

CONTRIBUTIE NED. VER. V. TANDARTSEN

De leden van de Ned. Ver. v. Tandartsen wordt verzocht de contributie voor het jaar 1965, ten bedrage van f 15.—, te doen overschrijven op postrekening 38178 t.n.v. de penningmeester van de Ned. Ver. v. Tandartsen te Arnhem.

D. F. VELDKAMP, penningmeester.

Contributie-regeling voor tandartsen in ruste

Tijdens de algemene ledenvergadering van de Nederlandse Vereniging van Tandartsen gehouden op 23 en 24 april 1965 heeft het bestuur bekendgemaakt dat art. 10 H. R., 5e alinea „Voor rustende leden kan door het bestuur vrijstelling van contributie worden verleend”, als volgt zal worden toegepast:

Rustende leden, die onafgebroken de laatste tien jaren lid zijn geweest, krijgen na het bereiken van hun 65ste levensjaar vrijstelling van het betalen van contributie.

Leden die van deze regeling gebruik wensen te maken dienen zulks schriftelijk aan de secretaris kenbaar te maken.

Het spreekt vanzelf dat bovenstaande regeling alleen van toepassing kan zijn voor hen die voldoen aan de voorwaarden voor het lidmaatschap van de Vereniging.

G. DEKKER (voorzitter).

SJ. WIEMANS (secretaris).

NED. VER. VOOR ORTHODONTISCHE STUDIE

Studieweek 26 april-1 mei 1965 in het Anatomisch-Embryologisch Laboratorium van de Rijksuniversiteit te Leiden

Voor de derde maal werd door de Nederlandsche Vereniging voor Orthodontische Studie in Leiden een vijfjaarlijkse studieweek georganiseerd. De voorzitter collega GERBRANDS bracht in zijn openingswoord dank aan Prof. DANKMEYER, die wederom zijn collegezaal en laboratoriumruimte ter beschikking had gesteld.

Onder de aanwezigen troffen wij o.m. aan collega FEITSMA, Inspecteur Volksgezondheid belast met de sociale tandheelkunde, en de heren J. STORK en TH. VAN DER LINDE namens het Hoofdbestuur van de Ned. Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde.

De voorzitter gaf in het kort een overzicht van de ontwikkeling der orthodontie en memoreerde de studieweken welke in 1955 en 1960 met zoveel succes werden gehouden.

De deelname was iets geringer dan voorgaande jaren. Jammer genoeg lieten nogal wat Nederlandse specialisten verstek gaan. De wegblijvers hebben veel gemist.

Het aantal wetenschappelijke verhandelingen was klein gehouden, hetgeen het intensief beluisteren zeer ten goede kwam.

Met de in goed en duidelijk verstaanbaar Engels voorgedragen uiteenzetting van

collega SMEETS, waren wij bijzonder ingenomen. De originele wijze van onderzoek om de positie van de tong vóór en na de operatie volgens de Kostecka-methode bij progniegevallen te bepalen, heeft ons zeer gefraspeerd. Mede door de documentatie met röntgenfoto's met de orthopantomograaf gemaakt, stond de voordracht op een internationaal peil.

BOOY en BROUWER spraken op de hen eigen enthousiaste wijze over het „BEGG-light wire system”, beide voordrachten voorzien van uitstekend fotomateriaal. Aan de demonstraties van gevallen behandeld met deze methode werd deelgenomen door enkele deelnemers van de orthodontische afdeling te Groningen onder leiding van BOOY en door de collegae BROUWER en VAN HILLEGONDSBERG, bij wie het prachtig gedocumenteerde materiaal opviel.

Prof. TULLEY, orthodontist van Guy's Hospital in Londen, sprak over „The Age Factor in Orthodontic Treatment”. Hij bepleit dat over het algemeen de leeftijd tussen 10 en 14 jaar de meest gunstige is voor orthodontische behandeling, daarbij opmerkende dat BRODIE (Chicago) de groei van het skelet (schedel) tussen 12 en 18 jaar blijkbaar nog gunstiger acht voor een succesvol resultaat.

Merkwaardigerwijze hoorden wij van hem dat de kruisbeet (laterognathie) waarbij er een deviatie optreedt bij het in occlusie brengen, niet vroeg wordt behandeld, zulks in tegenstelling met de opvatting van vele anderen.

De titel van de voordracht van Prof. HAUSSER uit Hamburg, n.l. „Zur Indikation der Zahnentfernung in der Kieferorthopädie”, deed meer verwachten over de extractie-indicatie dan er in was verwerkt.

Niettemin een zeer goede voordracht met voortreffelijke dia's.

Prof. HERREN uit Bern kennen wij door zijn hoogstaand wetenschappelijk werk over de activator en spierfunctie, voor het merendeel gepubliceerd in het „Schweizerische Monatsschrift”.

Men kan het met zijn ideeën eens zijn of niet, de wijze waarop hij zijn thema „Sagittaler Bissausgleich im Lichte einiger muskufunktionellen Beobachtungen” wist te brengen, had terecht grote bijval van het auditorium.

Dr. K. NAWRATH (Mainz), vergeleek verschillende systemen van de Röntgen-Panorama opnamen en ging uitvoerig in op de reeds vermelde orthopantomograaf van PAATERO.

Van Prof. KOSKI, Turku (Finland), hoorden wij allereerst over zijn experimenten met transplantaties van condylus kraakbeen en de rami bij ratten.

Hij komt tot de conclusie dat het kraakbeen van de condylus, in tegenstelling met het epifysaire kraakbeen bij dergelijke dier-experimenten geen eigen groeipotentieel te zien geeft. De veronderstelling van o.a. MOSS, dat het condylus kraakbeen niet zo belangrijk is voor de groei van de onderkaak, met name van het corpus mandibulae, schijnt daardoor in zekere zin bevestigd te worden.

Het blijft voor ons evenwel de vraag of de groeipotentie van het kraakbeen van de condylus bij dergelijke transplantaties in een totaal ander fysiologisch milieu niet volkomen verstoord wordt, doordat de belasting op het gewricht ontbreekt. Deze kon onzes inziens daarom wel eens niet vergelijkbaar zijn met de groei bij een normale fysiologische belasting van dit kraakbeen.

Dr. MÜLLER uit Bonn, maakte in de hem toegemeten tijd op een vlotte wijze zijn gehoor duidelijk dat men ook in Bonn zich niet alleen wil beperken tot uitneembare apparaten. Hij concludeert dat in plaats van te argumenteren over verschillende behandelings-

systemen men er goed aan zou doen zijn aandacht te besteden aan het toepassen van verschillende behandelingsmethoden voor de daarvoor geschikte gevallen.

Door de lezing en demonstratie van Dr. HOPKIN uit Edinburgh maakten we kennis met zijn belangrijk onderzoek over de klasse III van Angle.

De inhoud van deze voordracht en die van de wel zeer bijzondere van Dr. TANNER over groei van kinderen in het algemeen, welke laatste ook volkomen paste in het kader van de studieweek, kan men eigenlijk alleen maar met behulp van het daarover gepubliceerde naar waarde beoordelen.

Belangstellenden wordt daarom aangeraden het boek van deze studieweek met de daarbij behorende tekeningen en grafieken te raadplegen.

De eerste voordracht van Prof. VAN DER LINDEN (Nijmegen) over: „Possibilities and Limitations of Orthodontic Appliances”, maakte niet dezelfde indruk als zijn tweede over „Growth and its application to orthodontic therapy”.

Hij leek minder gedisponeerd en was moeilijk te verstaan, mede vanwege de akoestiek van de zaal. Doordat hij zich niet letterlijk aan de tekst hield kreeg men de indruk dat zijn betoog niet objectief genoeg was. Deze indruk wordt onzes inziens weggenomen wanneer men het gepubliceerde artikel leest. Dan zal men tevens zeer veel waardevols ontdekken, waarvan ons althans gedurende de voordracht wel het een en ander was ontgaan. Terecht beveelt hij de toepassing van de head-gear aan.

VAN DER LINDEN revancheerde zich met zijn tweede voordracht, welke naar ons gevoel ook meer in overeenstemming met de publicatie werd gehouden. Wanneer hij hierbij opmerkt dat vele beweringen in de orthodontie jaar in jaar uit maar klakkeloos worden overgenomen van het ene boek en artikel in het andere en hij zou hiermede zowel de Europese als de Amerikaanse literatuur bedoelen, dan ben ik dat volkomen met hem eens. We zouden in dit verband ook nog het volgende willen opmerken. Het is merkwaardig te zien hoe, zowel in Europa als in de V.S., de wetenschappelijke of zo men wil theoretische verklaring wordt aangepast aan het behandelingsprincipe. Als men door een minder ontwikkelde technische vaardigheid niet gebruik kan maken van vaste apparatuur, maar zich uitsluitend beperkt tot de uitneembare hulpmiddelen, dan is men er meestal van overtuigd dat men met een vroege of althans tijdige behandeling de groei in goede banen kan leiden, of zelfs deze groei kan stimuleren door aan te nemen dat de onderkaak naar voren ontwikkeld of gebracht kan worden.

Wanneer men daarentegen alleen maar getraind is om te werken met vaste apparatuur, moet men hiervoor ook een rechtvaardiging vinden. Dat men hierbij de „growth-spurts” volgens VAN DER LINDEN voor meisjes tussen 9 en 13 en voor jongens tussen 11 en 15 jaar, dankbaar aangrijpt, is volkomen verklaarbaar. Op deze leeftijd kan immers in het algemeen de full-band technique het beste worden toegepast.

Het z.g. klinisch bewijs van de mogelijkheid een onderkaak naar voren te kunnen ontwikkelen, eventueel ondersteund door superpositie van röntgentelefoto's, is voor ons evenmin overtuigend als de groeiremming van de bovenkaak en de groei van de onderkaak in het geval door VAN DER LINDEN behandeld met een head-gear, ook al omdat hier werd afgeweken van de growth-spurt leeftijd. Met andere woorden: bij de wetenschappelijke grondslag van de orthodontie gaat het om het een of het ander, bij de toepassing en indicatiestelling van de te gebruiken apparatuur om het een en het ander. Een eenzijdige toepassing, van welke apparatuur dan ook, lijkt ons kortzichtig. In tegenstelling met de mening van vele anderen zou men durven stellen dat het niet geïndiceerde gebruik van uitneembare apparaten voor een bepaald geval even verwerpelijk is als het toepassen van vaste apparatuur in die gevallen waar het niet nodig is.

Beide methoden kunnen bij een bepaalde patiënt, afhankelijk van de indicatiestelling, zelfs sociaal economisch gezien, niet verantwoord zijn.

Met VAN DER LINDEN zijn wij het volkomen eens dat er nog zeer veel wetenschappelijk gefundeerd onderzoek nodig is, zowel gebaseerd op de basiswetenschappen als op de statistische bewerking van klinisch materiaal. Voor de inhoud van de voordracht over de groei door VAN DER LINDEN hebben wij evenwel grote bewondering en wij verheugen ons over zijn succes hiermede.

Behalve de reeds vermelde werden ook nog demonstraties gegeven door collega H. BOERSMA uit Nijmegen, Prof. HERREN, Prof. HAUSSER en Prof. MÜLLER, die dank zij de groepsindeling rustig konden worden gevolgd.

Rest tenslotte nog de panel-discussion over groei. Onder de waarlijk meesterlijke leiding van VAN DER LINDEN werd dit een hoogtepunt.

Hij had daarbij de medewerking enerzijds van KOSKI en Dr. VAN DER WERFF TEN BOSCH en aan de andere kant van de twee practici HAUSSER en HOPKIN.

De discussie ging in hoofdzaak over de vraag of men de groei van de onderkaak kan stimuleren resp. deze naar voren kan ontwikkelen, vooral dus bij de klasse II gevallen, of dat bij de progenie de groei van de onderkaak kan worden afgeremd.

De conclusie van de voorzitter was dat niet statistisch is bewezen dat de onderkaak naar voren kan worden ontwikkeld of de groei in progeniegevallen kan worden afgeremd met een kinkap.

Het is jammer dat deze discussie niet op de band werd vastgelegd.

Voor de uitstekende organisatie van deze studieweek, moet men de bestuursleden, die allen hard hebben gewerkt lof toezwaaien.

Doordat de meeste deelnemers in Hotel „Noordzee” in Noordwijk waren ondergebracht, werden de discussies aan de bar dikwijls tot diep in de avond voortgezet.

Aan het traditionele studieweek-boek was ook dit maal veel zorg besteed; het werd voor de aanvang van het wetenschappelijk gedeelte uitgereikt.

Het grote succes van deze cursus moge voor het Bestuur aanleiding zijn te trachten de middelen te vinden, om dit voor de Nederlandse tandheelkunde en orthodontie zo belangrijk evenement in 1970 te kunnen herhalen.

Prof. K. G. BIJLSTRA
Ant. Deusingl. 1
Groningen